

og Ændringer i den. Det har allerede for en lang Tid siden været følt, at der var Trang til at faae Bestemmelserne i Forordningen af 26de Marts 1845 lempede og ændrede i Overensstemmelse med de Forandringer, der i flere Retninger ere foregaaede, af hvilke jeg navnlig kun skal paa-pege den største Virksomhed, som i mange Retninger har viist sig. Den største Livsrørelse, der er fremtraadt paa flere Punkter, og Følgen af den da fødte stærkere Trang til Ændringer viiste sig navnlig i Marts 1853 gennem et Lovforslag, som da blev indbragt af en tidligere, for Diebliffet ikke tilstedeværende, Rigsdagsmand, den nuværende Rigsdagsmand for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. N. Hansen), et Lovforslag, der var overfrevet „om den offentlige Orden paa Søn- og Helligdage“. Dette Lovforslag blev henvist til et Udvalg, men dette Udvalgs Flertal udtalte en bestemt Erkjendelse af, at de Forandringer, som Lovforslaget stillede, gik videre, end det vilde være heldigt at gaa. Men Udvalgets Virksomhed ledede til, at man kom til at forelægge Folkethinget et Forslag, som selv Forslagsstilleren af det oprindelige Forslag gik ind paa, idet han erkjendte, at der dog derved vilde blive vundet særdeles Meget, og at han heller ikke kunde have noget Haab om at gennemføre det videregaaende Forslag, som ogsaa efter min fulde Overbevisning gik udover det, som der kunde være Spørgsmaal om at bringe ind i en ny Lovgivning. Det Forslag, som Udvalget dengang gjorde, som ikke videre; men saa meget er viist, at det nu foreliggende Lovforslag i mange og væsentlige Punkter stemmer overens med, hvad det i 1853 nedsatte Udvalg ansaa for at være i sig selv heldigt. Jeg siger: man kom ikke videre med dette Lovforslag fra Udvalgets Side; men der kom dog, hvad jeg tør kalde en lille Frugt af det i 1854 gennem en Lov af 24de Mai, som bestemte, at det herefter skulde være tilladt ogsaa i den Tid, hvori der holdtes Gudstjeneste, at foretage Arbejder, som begrænsedes ved Husets Grændser, og som ikke ere forbundne med Larm, og i 1862 føiedes dertil Lovens af 29de December, hvorved Bestemmelse toges med Hensyn til den stille Uge, for hvis Vedkommende der blev indført mange Lempelser. De Forandringer og Lempelser, som saaledes fandt Sted, have imidlertid ikke tilfredsstillt, og der er viist ikke noget Naturligere, end at de ikke have kunnet tilfredsstille, fordi de samme Omstændigheder, som have bevirket, at Trangen til Forandringer i denne Lov mere og mere levende gjorde sig gjældende, ogsaa i det daglige Liv, i den daglige Samfærse, kom til at vise, at det var fornødent, at yderligere Forandringer indtraadte; det er netop under Naavirking heraf, at den høitærede Justitsminister i de Bemærkninger, som ledsage Lovforslaget, har erklæret, at det er heri, Grunden ligger til, at han har foreslaet Forandringer, der, som han har udtalt, om de end ikke kunne anses for særdeles nødvendige paa-

trængende, dog ville komme til at virke heldigt til Opnaaelsen af det Formaal, som man ved denne Lovgivning maatte sætte sig. Han har i Forbindelse hermed fremhævet et Moment, og jeg er overbevist om, at han lægger stor Vægt paa det, at medens Bestemmelserne i Forordningen 1845 have været gjældende, har der paa de forskellige Steder rundt om i Landet viist sig en stor Forskjellighed i Maaden, hvorpaa navnlig Politimyndighederne gennemførte denne Lov, og at der paa mange Steder kunde indtræde, hvad der syntes at være en Slappelse i Lovens Overholdelse, medens der paa den anden Side fremtraadte en ofte i sig selv ubillig Strænghed i at paae dens Efterlevelse selv i de mindste Punkter. Jeg skal tillade mig til den Anskuelse, som den høitærede Justitsminister saaledes har gjort gjældende, at føie en, som er beslægtet med den, men i sig selv er særdeles vigtig. Det er den Betragtning, at man ikke let skal kunne tænke sig noget mere fordærveligt med Hensyn til Folkets Agtelse for de Love, hvormed det hyppig har at gjøre, og som det skal efterkomme, end det, at man ser, at disse Love ikke blive overholdte, men at der finder upaaagtet, — jeg kan sige: minutvis Overtrædelser Sted af dem. Dette er en Betragtning, hvorpaa jeg ogsaa støtter Udtalelsen om den store Tilfredsstillelse, man maa have over, at dette Lovforslag er fremkommet. Men idet jeg nu saaledes udtaler mig til stor Fordel for Lovforslaget, er det dog paa den anden Side viist, at der med Hensyn til den Uffattelse, hvormed det er kommet til at foreligge, forekommer mig at være Afskilligt, som man maatte ønske dels ligefrem forandret, dels ogsaa gjort til Gjenstand for saadanne Lempelser, at man derved kom til at fjerne afskilligt af det, der kunde medføre Skade gennem denne Lov. Jeg behøver ikke at sige, at idet jeg har tilladt mig at at tage Ordet paa dette Punkt af Sagen, har jeg ikke til Hensigt at gaa ind paa Enkelthederne i Loven. Det ligger navnlig i Naturen af et Lovforslag som det nu foreliggende, at det i Grunden helt iagtennem bestaar af Forskrifter, som angaa Enkeltheder, og at netop disse Forskrifter igjen maa komme til at gjøre specielle Begrænsninger i de specielle, skjøndt lidt mere almindelige Forskrifter, der indeholdes i Loven. Man maa altsaa ikke vente, at jeg her skal komme frem med større Forslag til Forandringer, idet jeg antager, at dette ligefrem maa være overladt til Overveielse i det Udvalg, som jeg antager vil blive nedsat angaaende Lovforslaget. Der er kun et Par Hovedpunkter, som jeg skal tillade mig at henlede det kommende Udvalgs og Thingets Opmærksomhed paa. Det hedder i Forordningen af 1845, at Fabrikanter, Haandværkere og andre Saadanne, der have Svende, Arbeidere under sig, ikke ved Spindagsarbejde eller Arbejde paa andre Helligdage maa forhindre disse i at være tilstede ved Gudstjenesten, naar de maatte ønske det, hvortil